
75-річчя академіка НАН України Лебедєва Євгена Вікторовича

7 вересня 2016 року виповнилося 75 років від дня народження та 48 років наукової, науково-організаційної і педагогічної діяльності відомого вченого в галузі високомолекулярних сполук, доктора хімічних наук, професора, академіка НАН України, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата премії ім. А.І. Кіпріанова, кавалера ордена Ярослава Мудрого IV і V ступенів Євгена Вікторовича Лебедєва.

Є.В. Лебедєв народився у м. Мелекесі Ульяновської області, Росія.

У 1948 р. вступив до середньої школи № 9 м. Мелекеса, яку закінчив у 1958 р.

В тому ж році вступив до технічного училища № 4 м. Ульяновська, яке закінчив у 1959 р. Згодом працює на Мелекеському механічному заводі.

З серпня 1960 до серпня 1963 р. проходив службу у лавах Радянської Армії.

У 1968 р. закінчив хіміко-технологічний факультет Куйбишевського політехнічного інституту за спеціальністю "технологія переробки пластичних мас" і був залишений на роботу на посаді асистента кафедри пластмас.

У 1971 р. вступив до аспірантури Інституту хімії високомолекулярних сполук АН УРСР. Навчання в аспірантурі закінчив достроково у вересні 1974 р., захистивши дисертаційну роботу на здобуття вченого ступеня кандидата хімічних наук. Після закінчення аспірантури Є.В. Лебедєв був направлений на роботу в Інститут хімії високомолекулярних сполук АН УРСР, де працював молодшим науковим співробітником, старшим науковим співробітником (обраний за конкурсом у 1976 р.), завідувачем лабораторії (в 1980 р.), завідувачем відділу (у 1982 р.). У жовтні 1985 р. Є.В. Лебедєв призначений виконуючим обов'язки директора Інституту хімії високомолекулярних сполук АН УРСР, у квітні 1986 р. обраний директором Інституту хімії високомолекулярних сполук АН УРСР . З жовтня 2014 року - почесний директор інституту.

У 1982 р. Є.В. Лебедєв захистив дисертаційну роботу за темою "Полімерні модифікатори композиційних полімерних матеріалів і передперехідний стан полімер-полімерних систем" і

став доктором хімічних наук.

У 1988 р. Є.В. Лебедев обраний член-кореспондентом НАН УРСР, у цьому ж році йому присвоєно звання старшого наукового співробітника. В 1998 р. Є.В. Лебедєву присвоєно звання професора за спеціальністю "хімія високомолекулярних сполук".

У 2003 р. Є.В. Лебедев обраний академіком НАН України.

Є.В. Лебедев – один із провідних вчених у галузі високомолекулярних сполук, зокрема хімії та технології багатокомпонентних полімерних систем і полімерних композитів. Ним започатковано новий напрям у полімерній хімії - хімічне полімерознавство, що є фундаментальною складовою сучасного хімічного матеріалознавства.

Наукова діяльність ученого-хіміка спрямована на вирішення фундаментальних проблем полімерної хімії, зокрема хімії та технології багатокомпонентних полімерних систем і полімерних композитів. Особливе значення мають його основоположні роботи зі створення теорії будови і властивостей полімерних композицій, теоретичні уявлення про морфологію полімер-полімерних систем, міжфазних і перехідних шарів, нові підходи до опису закономірностей зміни макровластивостей у багатокомпонентних полімерних системах під впливом агентів, які змінюють міжфазні взаємодії. Ним розроблені наукові підходи до регулювання властивостей полімерних композицій з функціональними наповнювачами і реакційноздатними модифікаторами, теоретичні основи синтезу олігомер-полімерних композицій для криогенностійких полімерних систем. Вперше здійснений синтез наногібридних полімерних систем з металовмісними неорганічними блоками в макромолекулярному ланцюзі.

Результати фундаментальних досліджень Є.В. Лебедева стали основою створення і впровадження нових апретів, наповнених композицій з високими адгезійними, міцнісними, електрофізичними і криогенностійкими властивостями. Розроблено ряд полімерних адгезивів, що знайшли застосування в космічній техніці, автомобілебудуванні та ін. Розроблено та впроваджено прогресивну технологію реакційного формування виробів із поліуретанів, технологію герметизації витоку газу без виведення газопроводів із експлуатації, поліуретанових композиційних матеріалів для виготовлення ортопедичних виробів при реабілітації інвалідів, ресурсозберігаючу технологію отримання композиційних полімер-деревних матеріалів, технологію радіаційностійких полімерних композицій для потреб атомної енергетики та транспортного машинобудування, розроблено органомінеральні зв'язуючі і технології їх застосування для виготовлення пресованих конструкційних екологічно чистих виробів, безвідходну технологію отримання армованих композиційних матеріалів і високоміцних пожежних рукавів з експлуатаційними показниками, значно вищими, ніж у зарубіжних аналогів, та ін.

Один із нових напрямів, який останнім часом розвивається під науковим керівництвом Є.В. Лебедева, – розробка технології реставраційних робіт будівельних і фундаментних конструкцій та підземних споруд із використанням реакційноздатних полімерних систем. Під його науковим керівництвом створені матеріали спеціального призначення для космічної галузі, для медицини (штучні кришталіки для офтальмології), композиційні матеріали для улаштування покриттів на спортивних і дитячих майданчиках та ін.

Він є співавтором наукового відкриття під назвою "Властивості рідких сумішей полімерів в області розшарування", співавтором понад 500 наукових публікацій і понад 50 авторських свідоцтв СРСР і патентів на винаходи. Цикл його наукових праць "Синтез, структура і властивості органо-неорганічних полімерних систем" здобув премію ім. А.І. Кіпріанова НАН України.

Йому завдячують своїм науковим становленням два доктори і десять кандидатів хімічних наук.

Є.В. Лебедев проводить велику науково-організаційну роботу як член Відділення хімії

НАН України, голова Наукової ради НАН України з проблеми "Хімія і модифікація полімерів", член Спеціалізованої ради із захисту докторських дисертацій при ІХВС НАН України, заступник Голови секції "Полімерні матеріали" Наукової ради з нових матеріалів Міжнародної асоціації Академій наук, член комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки.

Він – головний редактор "Полімерного журналу" і член редколегії журналів "Теоретична і експериментальна хімія", "Українського хімічного журналу", журналів "Хімічна промисловість України" та "Полімерні матеріали і технології" (Білорусь).

За вагомий значний особистий внесок у розвиток полімерної науки та зміцнення науково-технічного потенціалу України в 1998 р Є.В. Лебедєву Указом Президента України присвоєно почесне звання "Заслужений діяч науки і техніки України".

Його багаторічна діяльність відзначена орденами Ярослава Мудрого IV і V ступенів, Почесними грамотами Президії НАН України і ЦК Профспілки НАН України, Київської держадміністрації.

Наукова громадськість, колеги, учні та друзі щиро вітають Євгена Вікторовича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я і нових творчих звершень на благо нашої рідної Вітчизни.